

**Теми семінарських (практичних) занять з дисципліни
«Професійна психологія»**

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Розвиток уявлень про психологію навчальної діяльності. Обговорення концепції НУШ, проблематики інклюзії в освітньому середовищі, сучасних реформ у галузі освіти.	2
2	Тема 2. Підходи до розуміння навчальної діяльності. Доповіді з проблематики парадигм сучасної освіти, психологічних підходів до навчальної діяльності.	2
3	Тема 3. Періодизація розвитку особистості Практична робота «Діагностика акцентуацій характера».	2
4	Тема 4. Психічні процеси та їхній вплив на ефективність навчання Практична робота «Пізнавальні процеси та їх роль у навчанні»	2
5	Тема 5. Стилi педагогічного спілкування Практична робота «Стиль педагогічного спілкування»	2
6	Тема 6. Інноваційні технології організації навчального процесу Обговорення та доповіді з проблематики застосування освітніх технологій, створення інклюзивного навчального середовища, шляхів вирішення гендерних проблем в освітньому середовищі, проблем поєднання методу та стилю навчання.	2
	Разом	12

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2	Тема 2. Підходи до розуміння навчальної діяльності. Доповіді з проблематики парадигм сучасної освіти, психологічних підходів до навчальної діяльності.	1
3	Тема 3. Періодизація розвитку особистості Практична робота «Діагностика акцентуацій характера».	2
4	Тема 4. Психічні процеси та їхній вплив на ефективність навчання Практична робота «Пізнавальні процеси та їх роль у навчанні»	2
5	Тема 5. Стилi педагогічного спілкування Практична робота «Стиль педагогічного спілкування»	1
	Разом	4

Завдання для самостійної роботи

Для студентів денної форми навчання

Самостійна робота передбачає виконання таких видів самостійної роботи:

1) *Практична робота* на тему «Діагностика акцентуацій характеру». Студентові потрібно провести психологічну діагностику вираженості основних типів акцентуацій характеру у себе за методикою Леонгарда-Шмішека. Знайомство з методикою, ключем та обговорення результатів роботи після її виконання здійснюється під час практичних занять, а проведення методики, обробка та інтерпретація результатів – під час самостійної роботи.

2) *Практична робота* на тему «Пізнавальні процеси та їх роль у навчанні». Студентові потрібно провести психологічну діагностику пізнавальних процесів в учня середньої школи за допомогою наступних методик: методика діагностики стилів кодування інформації (Є. В. Фролова), методика визначення типу мислення (Г. В. Резапкіна). Психодіагностичні методики надаються викладачем під час навчальних занять або можуть бути самостійно знайдені студентом у психологічній літературі.

Робота передбачає також аналіз отриманих результатів діагностики, співбесіду з учнем, в ході якої аналізується його академічна успішність та навчальні переваги або труднощі та формулювання висновків щодо взаємозв'язку особливостей пізнавальної сфери із успішністю його навчання.

За результатами роботи студент готує звіт у письмовій формі. Звіт повинен включати: титульний аркуш, соціально-демографічну характеристику досліджуваного (вік, стать, сфера діяльності тощо), результати психологічної діагностики у вигляді таблиці з сирими показниками тестування, змістовну інтерпретацію результатів та висновки.

3) *Практична робота* на тему «Стиль педагогічного спілкування», в якому студентові потрібно провести критичну оцінку себе у ролі вчителя (під час або після проходження педагогічної практики). Студентові потрібно провести психологічну діагностику власного стилю педагогічного спілкування за допомогою опитувальника, виконати оброблення результатів згідно до ключа та їхню змістовну інтерпретацію. Знайомство з методикою, ключем та обговорення результатів роботи після її виконання здійснюється під час практичних занять, а проведення методики, обробка та інтерпретація результатів – під час самостійної роботи.

4) *Доповідь* на одну з обраних тем (або на тему, запропоновану студентом), які виходять за межі лекційного матеріалу. Цей вид роботи не є обов'язковим та надає можливості отримати додаткові бали за активність під час навчальних занять.

Орієнтовні теми доповідей

1. Міжпівкульова асиметрія й індивідуальні розходження в навчальній діяльності.
2. Когнітивно-стильові характеристики навчальної діяльності.
3. Мотиваційні аспекти шкільного навчання.
4. Збагачувальний підхід до навчальної діяльності.
5. Диференційований підхід до навчальної діяльності.
6. Особистісно-орієнтований підхід до навчальної діяльності .
7. Система розвивального навчання.
8. Діяльнісний підхід до навчальної діяльності.
9. Нейропсихологічний супровід навчальної діяльності.
10. Психофізіологічний супровід навчальної діяльності.
11. Підходи до навчання дітей з особливими потребами (аутизм, гіперактивність/дефіцит уваги, соціально-педагогічна занедбаність, відставання в розумовому розвитку).

12. Способи педагогічного впливу на дітей з нездатністю до навчання (дислексія, дискалькулія, дисграфія).
13. Нейропсихологічні й психогенетичні чинники шкільної неспішності.
14. Статева диференціація в навчанні.
15. Формування персонального пізнавального стилю. Проблема поєднання стилю навчання й методу навчання.
16. Проблема готовності до шкільного навчання.
17. Гендерна асиметрія в освіті.

У якості *поточного контролю* передбачено контроль за відвідуванням занять та оцінювання самостійної роботи.

Контроль за відвідуванням занять здійснюється протягом семестру. Оцінюється активність студента на занятті, 10 балів (максимально). Очікується підготовка та активна робота на заняття у середньому на трьох заняттях (30 балів максимально).

Критерії оцінювання активності студента під час навчальних занять

Кількість балів	Критерії
9-10	<ul style="list-style-type: none"> - ініціативне та творче ставлення до виконання завдань та практичних завдань; - правильні та обґрунтовані відповіді на практичних заняттях; - високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу змістовного розділу; - високий рівень виконання та своєчасне надання всіх практичних робіт на перевірку; - вивчення окремих тем, які не викладаються в лекційному курсі; - опанування додаткової літератури з тем розділу; - високий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє всіма необхідними практичними навичками.
7-8	<ul style="list-style-type: none"> - активна та успішна участь у роботі на практичних заняттях; - правильні та обґрунтовані відповіді на практичних заняттях; - високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу; - високий рівень виконання та своєчасне надання всіх практичних робіт; - вивчення додаткової літератури з тем розділу; - високий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє більшістю необхідних практичних навичок.
5-6	<ul style="list-style-type: none"> - не завжди активна й успішна участь в роботі на практичних заняттях; - добрий рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно менше половини понять за темами розділу, тим іншим знання мають системний характер; - виконання всіх практичних робіт з незначними помилками та їх не завжди своєчасне надання; - вивчення додаткової літератури за декількома темами розділу; - добрий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє менш як половиною необхідних практичних навичок.
3-4	<ul style="list-style-type: none"> - пасивність та низький рівень успішності у роботі на практичних заняттях; - низький рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно лише деякі поняття за темами розділу, студент простежує окремі зв'язки між засвоєними поняттями; - виконання практичних робіт з помилками та/або їх несвоєчасне надання; - задовільний рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє лише деякими практичними навичками.
1-2	<ul style="list-style-type: none"> - пасивність та низький рівень успішності у роботі на практичних заняттях; - низький рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно окремі поняття за темами;

	- виконання практичних робіт з істотними помилками та/або їх несвоєчасне надання; - систематична відсутність на заняттях.
0	- повна відсутність на заняттях протягом семестру.

Практична робота оцінюється у 10 балів, які розподіляються на 7 балів за зміст роботи (коректність проведеного завдання, якість обробки та інтерпретації результатів, грамотність зроблених висновків) та 3 балів за своєчасність виконання роботи.

Критерії оцінювання практичної роботи

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
Своєчасність 0-3	Практична робота складена у встановлений викладачем термін. У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.
Зміст роботи 0-7	- самостійність виконання (у разі доведеного плагіату бали за роботу анулюються); - відповідність кількості досліджуваних та використаних методик вимогам практичної роботи; - коректність застосування і обробки психодіагностичних методик; - грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків; - обґрунтованість аргументації та висновків; - відповідність формальним критеріям (структура, послідовність та логічність, грамотність, якість оформлення тощо).

Доповідь надає можливість отримати заохочувальні бали та оцінюється у 10 балів.

Критерії оцінювання доповіді

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
9-10	У доповіді повністю розкрито зміст обраної теми. Матеріал викладено логічно, послідовно, аргументовано, мова є грамотною, наявний науковий стиль викладення матеріалу, студент демонструє вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни та матеріалом за темою. Студент вільно відповідає на додаткові питання за темою доповіді. Для підготування доповіді використано джерела з основної літератури та додаткового матеріалу або іншомовних джерел.
6-8	У доповіді повністю розкрито зміст обраної теми. Матеріал викладено логічно, послідовно, аргументовано, мова є грамотною, наявний науковий стиль викладення матеріалу, студент демонструє вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни та матеріалом за темою. Студент має труднощі із формулюванням відповідей на додаткові питання за темою доповіді.
3-5	Зміст доповіді неповністю розкриває зміст обраної теми. Матеріал викладено із порушенням логіки або послідовності, мова є побутовою. Загалом присутнє володіння термінологічним апаратом дисципліни та матеріалом за темою. Студент має труднощі із формулюванням відповідей на додаткові питання за темою доповіді.
0-2	Доповідь не розкриває обрану тему. Студент не орієнтується у початковому матеріалі, який винесено на доповідь.

Для студентів заочної форми навчання

Студентам заочного відділення пропонується виконання контрольної роботи, яка складається з двох завдань.

Перше завдання містить питання теоретичного характеру. Відповідь на це питання повинна складати самостійне осмислення теоретичного матеріалу з відповідної теми.

Друге завдання стосується розкриття певної проблеми навчальної діяльності або системи навчання.

Роботу розподілено на 20 варіантів, який може бути обраний студентом самостійно або за вибором викладача.

Варіанти контрольної роботи «Професійна психологія» (для студентів заочного відділення)

Варіант 1

1. Психоаналітичний підхід до розуміння навчальної діяльності.
2. Міжпівкульова асиметрія й індивідуальні розходження в навчальній діяльності.

Варіант 2

1. Когнітивний підхід до розуміння навчальної діяльності.
2. Мотиваційні аспекти шкільного навчання.

Варіант 3

1. Біхевіористський підхід до розуміння навчальної діяльності.
2. Мотиваційні аспекти навчання у середній школі.

Варіант 4

1. Екзистенціально-гуманістичний підхід до розуміння навчальної діяльності.
2. Психофізіологічний супровід навчальної діяльності.

Варіант 5

1. Діяльнісний підхід до розуміння навчальної діяльності.
2. Підходи до навчання дітей з особливими потребами (аутизм, гіперактивність/дефіцит уваги, соціально-педагогічна занедбаність, відставання в розумовому розвитку).

Варіант 6

1. Періодизація розвитку особистості (різні підходи).
2. Діяльнісний підхід до навчальної діяльності

Варіант 7

1. Характеристика періодів розвитку особистості (за Е.Еріксоном).
2. Формування персонального пізнавального стилю. Проблема поєднання стилю навчання й методу навчання.

Варіант 8

1. Характеристика періодів розвитку особистості (за Ельконіним-Давидовим).
2. Нейропсихологічний супровід навчальної діяльності.

Варіант 9

1. Основні поняття педагогічної психології: зона найближчого розвитку, нововитвір, криза розвитку (Л.С.Виготський).
2. Нейропсихологічні й психогенетичні чинники шкільної неуспішності.

Варіант 10

1. Стадії розвитку мислення.
2. Педагогічна діяльність у розвивальному навчанні.

Варіант 11

1. Стили кодування інформації і їхній вплив на ефективність навчання.
2. Статева диференціація в навчанні.

Варіант 12

1. Когнітивні стилі і їхній вплив на ефективність навчання.
2. Особистісно-орієнтований підхід до навчальної діяльності.

Варіант 13

1. Роль уваги в процесі навчання.
2. Збагачувальний підхід до навчальної діяльності.

Варіант 14

1. Роль пам'яті в навчальній діяльності.
2. Гендерна асиметрія в освіті.

Варіант 15

1. Характеристика й порівняльний аналіз основних видів пам'яті та їхній вплив на процес навчання.
2. Способи педагогічного впливу на дітей з нездатністю до навчання (дислексія, дискалькулія, дисграфія).

Варіант 16

1. Ефекти й закони пам'яті та їхнє використання у процесі навчання.
2. Проблема готовності до шкільного навчання.

Варіант 17

1. Роль мислення в навчальній діяльності.
2. Диференційований підхід до навчальної діяльності.

Варіант 18

1. Види мислення і їхній вплив на процес засвоєння знань.
2. Вплив стилів педагогічного спілкування на ефективність навчальної діяльності.

Варіант 19

1. Розвиток мислення в шкільному віці (стадії розвитку по Ж.Піаже, і ін.).
2. Система розвивального навчання.

Варіант 20

1. Поняття стиль навчання. Рівні стильової поведінки.
2. Діяльнісний підхід до навчальної діяльності.

У якості *поточного контролю* передбачено контроль за відвідуванням занять та оцінювання контрольної роботи.

Студент є допущеним до підсумкового семестрового контролю за умови виконання контрольної роботи (мінімальна кількість балів 20).

У якості *поточного контролю* передбачено контроль за відвідуванням занять та оцінювання самостійної роботи.

Контроль за відвідуванням занять здійснюється протягом семестру. Оцінюється активність студента на занятті, 10 балів (максимально). Очікується підготовка та активна робота на заняття на двох заняттях (20 балів максимально).

Критерії оцінювання активності студента під час навчальних занять

Кількість балів	Критерії
9-10	<ul style="list-style-type: none"> - ініціативне та творче ставлення до виконання завдань та практичних завдань; - правильні та обґрунтовані відповіді на практичних заняттях; - високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу змістовного розділу; - високий рівень виконання та своєчасне надання всіх практичних робіт на перевірку; - вивчення окремих тем, які не викладаються в лекційному курсі; - опанування додаткової літератури з тем розділу; - високий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє всіма необхідними практичними навичками.

7-8	<ul style="list-style-type: none"> - активна та успішна участь у роботі на практичних заняттях; - правильні та обґрунтовані відповіді на практичних заняттях; - високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу; - високий рівень виконання та своєчасне надання всіх практичних робіт; - вивчення додаткової літератури з тем розділу; - високий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє більшістю необхідних практичних навичок.
5-6	<ul style="list-style-type: none"> - не завжди активна й успішна участь в роботі на практичних заняттях; - добрий рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно менше половини понять за темами розділу, тим іншим знання мають системний характер; - виконання всіх практичних робіт з незначними помилками та їх не завжди своєчасне надання; - вивчення додаткової літератури за декількома темами розділу; - добрий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє менш як половиною необхідних практичних навичок.
3-4	<ul style="list-style-type: none"> - пасивність та низький рівень успішності у роботі на практичних заняттях; - низький рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно лише деякі поняття за темами розділу, студент простежує окремі зв'язки між засвоєними поняттями; - виконання практичних робіт з помилками та/або їх несвоєчасне надання; - задовільний рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє лише деякими практичними навичками.
1-2	<ul style="list-style-type: none"> - пасивність та низький рівень успішності у роботі на практичних заняттях; - низький рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно окремі поняття за темами; - виконання практичних робіт з істотними помилками та/або їх несвоєчасне надання; - систематична відсутність на заняттях.
0	- повна відсутність на заняттях протягом семестру.

Контрольна робота оцінюється у 40 балів, які розподіляються по 20 балів за кожне питання.

Критерії оцінювання контрольної роботи для заочної форми

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
Зміст питання 0-20	<ul style="list-style-type: none"> - самостійність, оригінальність; - використання основної літератури та додаткового матеріалу або іншомовних джерел; - відповідність формальним критеріям (структура, володіння сучасним науковим матеріалом. послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо); - вміння застосовувати теоретичні знання для рішення практичних завдань.